

In 2016 treedt de nieuwe erfgoedwet in werking, een belangrijke gebeurtenis. Een van de belangrijkste punten in deze wet is het structureel subsidiëren van enkele Rijksmusea en andere instellingen. In deze economisch barre tijden is het voor de musea die in aanmerking komen voor deze structurele subsidie een godsgeschenk: zekerheid. Wat het Nationaal Historisch Museum (NHM) overkwam zal bij deze instellingen in ieder geval niet meer gebeuren. Het NHM werd in juni 2011 duidelijk gemaakt dat zij geen subsidie meer zouden krijgen. Hierdoor viel voor het NHM het doek, ze moesten dicht wegens geldgebrek. Goed nieuws dus, structurele subsidie. Maar door langer na te denken over deze situatie vraag ik mij af waarom andere musea niet structureel gesubsidieerd worden. Is het oneerlijk om slechts een paar musea structureel te ondersteunen?

Om deze vraag te beantwoorden moet er eerst worden gekeken naar de reden dat specifiek deze musea structurele subsidie krijgen. De instellingen die hiervoor in aanmerking komen bezitten onder andere de 'Rijkscollectie'. In de memorie van toelichting van de nieuwe erfgoedwet is het volgende geschreven over wat de Rijkscollectie is: "De Rijkscollectie ... bevat vele waardevolle cultuurgoederen als getuigenissen van de geschiedenis van ons land. Het is een bron van kennis, historisch besef en identiteit, en ook een bron voor inspiratie en vernieuwing." Volgens deze tekst is de Rijkscollectie een representatie van ons land, onze samenleving; dit trek ik in twijfel. Het samenstellen van een collectie is per definitie subjectief en door wie is de rijkscollectie samengesteld? Om deze vraag te beantwoorden kijken we naar de tekst 'The Uses of Heritage' van Laura Jane Smith. Zij schrijft dat de blanke heteroseksuele middelbare man (de elite van de samenleving) beslist over erfgoed in de samenleving en ervoor kiest alleen zijn eigen erfgoed te representeren. Als we met haar theorie naar de Rijkscollectie kijken zien we dit terug. Bijvoorbeeld, na 20 pagina's met objecten uit de Rijkscollectie te hebben gezien zag ik slechts twee werken van een vrouw. Het samenstellen gebeurt schijnbaar, helaas, door de elite van de samenleving. De Rijkscollectie is daarmee niet het erfgoed van de samenleving, aangezien minderheden niet worden gerepresenteerd.

Concluderend lijkt het inderdaad oneerlijk om alleen de musea structureel te subsidiëren die Rijkscollectie bezitten. Het feit dat de collectie bestaat uit werken die de elite representeren is gebeurd, daar is niks aan te doen. Maar moet de rijkscollectie niet worden uitgebreid met meer divers erfgoed?

Mechteld Jungerius, studente bachelor cultureel erfgoed Reinwardt Academie (AHK), november 2015